Gemeente Raalte

PROCEDUREBLAD BEHANDELING RAADSVOORSTEL

Het college verzoekt u dit raadsvoorstel te behandelen

Onderwerp	Ontwikkelperspectief buitengebied: uitgangspunten en proces
Zaaknummer	34143-2025
B&W vergadering	24 juni 2025
Agendacommissie	2 juni 2025/23 juni 2025
Raadsvergadering	10 juli 2025
Portefeuillehouder	Dhr. R. (Roelof) Bisschop
Behandelend ambtenaar	Leonie van Dam/Géanne Koelewijn
Fatale termijn(en)	

Bijlage(n):

(beslisdocumenten die meegezonden moeten worden)

1. Proces en de uitgangspunten voor het ontwikkelperspectief buitengebied
2. Analyse document (ter info)
3. Collegevoorstel en besluit
4. Persbericht

Gemeente Raalte

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering	10 juli 2025
Zaaknummer	34143-2025
Onderwerp	Ontwikkelperspectief buitengebied: uitgangspunten en proces
Portefeuillehouder	Dhr. R. (Roelof) Bisschop
Voor informatie	Leonie van Dam/Geanne Koelewijn telefoon: e-mail:

Samenvatting

De gemeente Raalte werkt aan richting voor het buitengebied. Zodat er meer duidelijkheid komt over wat er mogelijk is en ondernemers en inwoners toekomstplannen kunnen maken. Om richting te geven maken we een ontwikkelperspectief buitengebied. Dit vormt de leidende strategische koers voor afwegingen die we in het buitengebied gaan maken. Het geeft houvast voor toekomstplannen, zonder uit te sluiten wat er nu is. In dit besluit leggen we de uitgangspunten en het proces om te komen tot een ontwikkelperspectief vast.

Beslispunten

1. Het proces en de uitgangspunten voor het ontwikkelperspectief buitengebied vast te stellen

Inleiding

Een toekomstbestendig Buitengebied is één van de drie kernopgaven van de gemeente Raalte. Met de aanpak buitengebied, die eind 2023 is vastgesteld, werken we hieraan. We zien toenemende druk op het buitengebied en ervaren steeds meer spanning tussen waardes, functies, en belangen die onderling schuren. Er is behoefte aan meer duidelijkheid. In maart 2025 is een vervolg aanpak voor het Buitengebied aan de gemeenteraad gepresenteerd. Kern van de aanpak is meer duidelijkheid geven voor het buitengebied. We willen met elkaar tot een goede oplossing komen als het gaat om het wonen, werken, leven en ondernemen in het buitengebied. Waarbij we weten dat we de perfecte oplossing niet krijgen, geen maximale duidelijkheid kunnen geven, maar wel concrete stappen kunnen zetten. Dit doen we door richting te geven aan het buitengebied. De verkenning naar onderscheid in deelgebieden vormt hiervoor de basis en is afgelopen maanden uitgewerkt in een voorzet voor ontwikkelkansen per gebied. Op 18 juni is met de gemeenteraad een werksessie gehouden waarin de aanpak en het participatieproces is toegelicht en een eerste inkijk in de ontwikkelkansen per gebied is gegeven.

We willen snel tot resultaat komen en dit ook zorgvuldig doen. Daarvoor is het nodig om met elkaar aan de voorkant concrete afspraken te maken welk proces we doorlopen, welke uitgangspunten we daarbij hanteren en naar welk eindproduct we toewerken dit jaar. Hiermee is het voor inwoners, gemeenteraad, college en gemeentelijke organisatie helder, wat we gaan doen, hoe we dat doen en wat we gaan maken.

De gemeenteraad wordt met dit voorstel gevraagd de kaders voor de vervolgaanpak buitengebied, zoals opgenomen in het bijgevoegde document “Proces en uitgangspunten ontwikkelperspectief buitengebied” vast te stellen.

Beoogd effect

Met het opstellen van een ontwikkelperspectief beogen we om per deelgebied richting te geven aan het buitengebied zodat duidelijk is waar we voorrang aan geven op welke plek. Hiermee zorgen we dat ondernemers

en inwoners toekomstplannen kunnen maken. Dat de gemeente duidelijkheid kan geven wat er mogelijk is en dat we met partners in gesprek kunnen gaan wat we willen en waar we samen aan kunnen werken. Dit draagt bij aan onze ambitie om toe te werken naar een toekomstbestendig buitengebied.

Argumenten

1.1 Met vaststelling van dit proces en de uitgangpunten bepaald de gemeenteraad de kaders voor de vervolgaanpak buitengebied.

Het is nodig om meer richting te geven aan het buitengebied. We willen snel tot resultaat komen en dit ook zorgvuldig doen. Dit vraagt om met elkaar aan de voorkant concrete afspraken te maken welk proces we doorlopen, welke uitgangspunten we daarbij hanteren en naar welk eindproduct we toewerken dit jaar. Hiermee is het voor inwoners, gemeenteraad, college en gemeentelijke organisatie duidelijk, wat we gaan doen, hoe we dat doen en wat we gaan maken.

Waarom gaan we het maken:

- Zodat ondernemers in het buitengebied toekomstplannen kunnen maken
- We duidelijkheid kunnen geven wat er mogelijk is
- We in gesprek kunnen gaan met partners over wat we willen en daar samen aan kunnen werken

Wat gaan we maken:

Een ontwikkelperspectief voor ieder gebied in onze gemeente. Dit geeft duidelijkheid waar we voorrang aan geven op welke plek. We hanteren daarvoor een gebiedsindeling met het landschap als basis.

Onze uitgangspunten zijn:

- Het is de leidende koers voor afwegingen die we in het buitengebied gaan maken
- We maken het ontwikkelperspectief samen met ondernemers, partners, bewoners en bezoekers van het buitengebied
- Het ontwikkelperspectief geeft houvast voor de toekomst en sluit niet uit wat er nu in het buitengebied is
- We zoeken in het proces een goede balans tussen snelheid en zorgvuldigheid
- We bouwen voort op de ambitie uit de Omgevingsvisie Horizon 2040
- We werken vanuit een integrale benadering van opgaven en kansen
- We zijn concreet waar het kan en flexibel waar nodig
- Het is een schakel tussen Omgevingsvisie en Omgevingsplan
- Het vormt de basis voor richtinggevende keuzes voor het buitengebied

1.2 Het buitengebied vraagt om meer duidelijkheid en richting, en die geven we.

Er is grote behoefte aan meer duidelijkheid voor het buitengebied. Vanuit ondernemers en bewoners in het buitengebied maar ook bij de gemeenteraad en onze gebiedspartners wordt dit aangegeven. Grote opgaven en ontwikkelingen maken dat het buitengebied verandert. De helft van de boeren heeft geen opvolging in een buitengebied waar 80% agrarisch grondgebruik is.

We willen met elkaar tot een goede oplossing komen onder andere m.b.t rood voor rood, toekomstbestendige landbouw, landgoederen en een vitaal platteland. Er zijn verschillende scenario's verkend hoe we meer duidelijkheid kunnen geven om tot de beste aanpak voor Raalte te komen. We weten dat we niet het perfecte antwoord krijgen waarmee iedereen tevreden is. Niet alles kan overal. Dat realisme is er. En we hebben lang niet grip op alle aspecten die het buitengebied beïnvloeden. We kunnen dus niet ultieme duidelijkheid geven en ook geen maximaal maatwerk bieden. Maar wel richting geven om de beweging die er is te versterken. Flexibel waar kan, scherp waar nodig. Een gebiedsgerichte uitwerking van ontwikkelperspectieven voor het buitengebied geeft deze duidelijkheid en richting.

Het ontwikkelperspectief vormt de strategische koers voor afwegingen die we in het buitengebied gaan maken en is basis voor richtinggevende keuzes voor het buitengebied.

1.3 Het ontwikkelperspectief is een eerste schakel tussen Omgevingsvisie en Omgevingsplan

Een ontwikkelperspectief voor het buitengebied is een schakel tussen de koers uit de omgevingsvisie Horizon 2040 richting de operationele regels van het nog op te stellen omgevingsplan. In de omgevingsvisie Horizon 2040 is 'Raalte als groen en innovatief productielandschap' als ambitie voor het buitengebied gesteld. Deze ambitie

vraagt een vertaling naar operationele regels waarop initiatieven in het buitengebied beoordeeld kunnen worden. Het maken van een omgevingsplan is een wettelijke verplichting voor gemeenten, voortkomend uit de Omgevingswet. Dit plan bevat regels voor de fysieke leefomgeving. Voordat we onze ambitie in operationele regels van een omgevingsplan kunnen vertalen is een verdere uitwerking van de ambitie voor het buitengebied nodig. Met het ontwikkelperspectief buitengebied zetten we daar de eerste stappen in.

1.4 Een gebiedsindeling gebaseerd op landschap is herkenbaar, uitlegbaar en flexibel waar nodig
BugelHajema Adviseurs heeft een uitgebreide analyse van ons buitengebied uitgevoerd. De analyse is ter informatie in bijlage 4 bij dit voorstel opgenomen. Omdat de opgaven en kansen in het buitengebied niet overal gelijk zijn en we deze in samenhang willen afwegen is gekozen voor een gebiedsgerichte aanpak om richting te geven aan het buitengebied. We benutten het landschap als basis voor deze gebiedsindeling. Verschillende landschappen zijn aanwezig in het buitengebied, door de eeuwen heen ontstaan vanuit verschillen in bodem en water en grondgebruik. Ook is landschap vaak herkenbaar voor inwoners en ondernemers en zijn het geen harde grenzen maar natuurlijke overgangen. Daarmee is het een logische en passende indeling om als middel te gebruiken voor meer duidelijkheid en richting voor het buitengebied. Hierbij houden we oog voor de diversiteit binnen gebieden.

1.5 Een goede balans tussen snelheid en zorgvuldigheid is nodig.
Met het vaststellen van de uitgangspunten voor de vervolgaanpak buitengebied wordt het vervolgproces ingezet. In het najaar zal de participatie plaatsvinden. Het streven is om op basis van de analyse en de opbrengst van de participatie de gemeenteraad eind 2025 een besluit voor te leggen over de ontwikkelperspectieven per deelgebied. Zorgvuldigheid is belangrijk in dit proces zodat iedereen zich gehoord voelt. We zoeken naar een goede balans tussen zorgvuldigheid en snelheid. Mocht dit tot aanpassingen leiden in het proces informeren we u.

Participatie
Een toekomstbestendig buitengebied valt of staat met de beweging die we samen in gang brengen. Grondeigenaren, overheden, gebiedspartners, ondernemers en bewoners hebben hier ieder een eigen rol, belang en mogelijkheden in. Daarover gaan we in gesprek.
Het doel van de participatie is enerzijds het verbeteren van de kwaliteit van het product en anderzijds dat inwoners en ondernemers zich gehoord voelen, mee kunnen denken en passende keuzes voor hun eigen toekomst kunnen maken. Er zijn verschillende belanghebbenden in het buitengebied die we benaderen vanuit ieders betrokkenheid en/of eigenaarschap. Omdat er verschil zit in de betrokkenheid van doelgroepen betrekken wij die op verschillende manieren. Daarbij is het van belang om helder te zijn over de uitgangspunten voor de participatie. Zo gaan we werken met een gebiedsindeling op basis van landschap en gaan we ontwikkelrichting per gebied in kaart brengen. Dit geeft houvast voor nieuwe ontwikkelingen maar sluit niet uit wat er nu is. Uiteindelijk stelt de gemeenteraad de ontwikkelingsperspectieven vast.

Duurzaamheid
Met het vastleggen van proces en de uitgangspunten werken we aan een toekomstbestendig duurzaam landelijk gebied.

Kanttekeningen
1.1 Als gemeente hebben we beperkt invloed op de beweging die gaande is in het buitengebied
Ontwikkeling in het buitengebied vallen voor een groot deel niet onder de bevoegdheden van de gemeente. Ondernemers die gronden bezitten maken hun eigen afwegingen waarin zij veelal te maken hebben met wet- en regelgeving van uit Europa, Rijk en provincie en waterschap. De gemeente is de overheid die het dichts bij de inwoner staat. Daarom blijven we investeren in de relatie met ondernemers in het buitengebied. Daar waar we duidelijkheid en richting kunnen geven, doen we dat zoals we met voorgestelde aanpak beogen.

1.2 Het sentiment in de samenleving is een onzekere factor in het participatieproces
Het participatieproces kan door nieuwe ontwikkelingen bijvoorbeeld in Rijks- en provinciaal beleid beïnvloed worden. Het sentiment en draagvlak voor beslissingen in het buitengebied wordt vooral bepaald door ontwikkelingen die buiten ons als gemeente liggen. Bijvoorbeeld beslissingen op Rijks of provinciaal niveau of

nieuwe rechtelijke uitspraken kunnen het vertrouwen in de overheid beïnvloeden. De ontwikkelingen gaan snel, te snel of niet snel genoeg. Of machteloosheid wordt gevoeld. We volgen de ontwikkelingen en hebben oog voor de beleving van deze ontwikkelingen zodat, indien nodig, we hier in het participatietraject op in spelen of ruimte aan geven. Dit zou ook van invloed kunnen zijn op de opbrengst en uitkomsten van de participatie of op het vervolg van het proces.

Financiën en fiscale aspecten

De voorgestelde uitwerking op basis van de uitgangspunten kan binnen de beschikbare middelen voor de Opgave Toekomstbestendig Buitengebied in 2025 uitgevoerd worden. Voor noodzakelijke vervolgstappen in volgende jaren zijn nog geen financiële middelen beschikbaar. In de begroting 2026 worden aanvullende middelen gevraagd.

Vervolg

Op basis van het vastgestelde proces en de uitgangspunten geven we uitvoering aan het maken van een gebiedsgericht ontwikkelperspectief voor het buitengebied. Concreet betekent dit dat we na de zomer uitvoering geven aan de voorgestelde participatie aanpak. De gemeenteraad is van harte uitgenodigd om bij deze gesprekken aanwezig te zijn. De input uit deze gesprekken wordt gebruikt om eind dit jaar de gemeenteraad een besluit voor te leggen over het ontwikkelperspectief per gebied. Dit vormt de leidende strategische koers voor afwegingen die we in het buitengebied gaan maken. Het proces is daarmee nog niet klaar en vraagt in 2026 en verder nadere uitwerking in richtinggevende keuzes en beleidsontwikkeling voor het buitengebied. Bijvoorbeeld het ontwikkelen van een omgevingsprogramma, faciliteren van gebiedsprocessen en het opstellen van de regels in het omgevingsplan.
Daarnaast blijven we ons met de aanpak buitengebied inzetten voor goede communicatie met de ondernemers en bewoners van het buitengebied, samenwerking met medeoverheden en partners en het stimuleren van initiatieven.

Communicatie

Op basis van de uitgangspunten wordt de communicatie over de aanpak en participatie verder uitgewerkt en ingezet. Over dit proces hebben we met bijgevoegd persbericht gecommuniceerd.

Bijlagen

1. Proces en de uitgangspunten voor het ontwikkelperspectief buitengebied
2. Analyse document
3. Collegevoorstel en besluit
4. Persbericht

burgemeester en wethouders van de gemeente Raalte,

de secretaris
Monique van Esterik

de burgemeester
Rob Zuidema

Gemeente Raalte

RAADSBESLUIT

Zaaknummer 34143-2025

De raad van de gemeente Raalte,
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 24 juni 2025

Besluit:

1. Het proces en de uitgangspunten voor het ontwikkelperspectief buitengebied vast te stellen

Aldus besloten in de vergadering van 10 juli 2025.

de griffier	de voorzitter
Karin Zomer	Rob Zuidema